

ЖАМААТТЫК КЕЛИШИМ

1. Жалпы жоболор

1.1. Ушул жамааттык келишим Каракол шаарынын № 3 гимназия мектебинин директору Тавалды кызы Элнура. директору (мындан ары жумуш берүүчү) менен мектептин профсоюз комитетинин төрайымы Худайбердиева Ранахан Турсунбаевнанын ортосунда түзүлдү жана билим берүү уюмундагы социалдык-эмгектик мамилелерди жөнгө салуучу укуктук акт болуп саналат.

1.2. Жамааттык келишим мектеп кызматкерлеринин социалдык – эмгек жана кесиптик таламдарын коргоо жана кызматкерлер үчүн кошумча социалдык-экономикалык, укуктук жана кесиптик кепилдиктерди жана жеңилдиктерди белгилөө, о.э. мыйзамдарда, башка ченемдик актыларда белгиленген шарттарга салыштырганда эмгектин кыйла жагымдуу шарттарын түзүү боюнча макулдашылган чараларды көрүү максатында КР Конституциясына, КР Эмгек кодексине, «Билим берүү жөнүндө», «Кесиптик бирликтер жөнүндө», «Мугалимдин статусу жөнүндө» мыйзамдарга жана билим берүү мекемесинин Уставына ылайык түзүлгөн.

Жамааттык келишим:

- Туруктуу жана натыйжалуу ишке, ишкердик беделди чыңдоого максималдуу көмөк көрсөтө турган социалдык-эмгектик мамилелердин системасын түзүү;
- Эмгек жамаатынын ичинде жагымдуу жагдайды түзүү;
- Кызматкерлердин жүрүм-турумун, корпоративдүү стилин калыптандыруу болуп саналат.

1.3. Мекеменин кызматкерлеринин атынан чыккан баштапкы кесиптик бирлик уюму (мындан ары кесиптик бирлик), жумуш берүүчүнүн атынан чыккан мектептин директору жамааттык келишимдердин тараптары болуп эсептелет.

1.4. Жамааттык келишим үч жылдык мөөнөткө түзүлөт жана ага тараптар кол койгон учурдан тартып (же тараптардын макулдашуусу боюнча жамааттык келишимде көрсөтүлгөн күндөн тартып) күчүнө кирет.

1.5. Тараптар социалдык өнөктөштүк принцибин таануу менен төмөндөгүлөргө милдеттенишет:

Жумуш берүүчү:

- Жамааттык келишимди даярдоо жана түзүүдө баштапкы кесиптик бирлик уюмун кызматкерлердин эмгек акы, жумуш убактысынын узактыгы, эмгекти коргоо шарттары, өргүүгө чыгаруу, турак жай берүү, социалдык-тиричилик жеңилдиктери жана жамаат мүчөлөрүнүн кепилдиктери боюнча таламдарын билдирген бирден – бир өкүлү катары таанууга;
- Жамааттык келишимдин шарттарын сактоого жана анын жоболорун аткарууга;
- Уюмдун бардык кызматкерлерин, о.э. аларды ишке алууда бардык жаңыдан ишке алынган кызматкерлерди жамааттык келишим, өзүнүн ыйгарым укуктары боюнча кабыл алынган башка ченемдик актылар менен тааныштырууга, жамааттык келишимдин мазмунун жана шарттарынын аткарылышынын маалымдуулугун камсыз кылууга милдеттүү (чогулуштарды, конференцияларды, жооптуу кызматкерлердин отчетторун өткөрүү, маалыматтык такталар ж.б. аркылуу).

Кесиптик бирлик комитети:

- Билим берүү мекемесинин натыйжалуу ишине көмөк көрсөтүүгө;
- Кызматкерлер эмгектик укуктарын жана жамаат мүчөлөрүнүн социалдык- экономикалык таламдарын коргоо маселелери боюнча, эмгек талаштары боюнча комиссияга жана сот органдарына кайрылган учурда, алардын таламдарын билдирүүнү жүзөгө ашырууга;
- Жумуш берүүчү тарабынан кабыл алынган милдеттенмелер аткарылган шартта, жамааттык келишим колдонулуп жаткан мезгилде иш таштоолорду уюштуруудан алыс болууга милдеттүү.

1.6. Жамааттык келишим мектептин аталышы өзгөргөндө, мектептин жетекчиси менен эмгек келишими бузулган учурда да өзүнүн күчүн сактап калат;

1.7. Мектеп кайра уюштурулганда жамааттык келишим кайра уюштуруу мезгилинде өзүнүн күчүн сактап калат.

1.8. Жамааттык келишимдин аткарылышына туруктуу иштеген эки тараптуу комиссия, кесиптик бирлик көзөмөлдүк жүргүзөт. Тараптар жамааттык келишимдин аткарылышы жөнүндө эмгек жамаатынын жалпы чогулушунда жылына бир жолу отчет берет.

2. Ишке кабыл алуу

2.1. Тараптар төмөндөгүлөр жөнүндө:

- Ишке кабыл алуу жумуш берүүчүнүн кызматкер менен түзүлгөн эмгек келишиминин негизинде чыгарылган буйрук менен жол-жоболоштурулат. Жумуш берүүчүнүн буйругунун мазмуну түзүлгөн эмгек келишиминин шарттарына ылайык келүүгө тийиш;
- Ишке кабыл алуу жөнүндө жумуш берүүчүнүн буйругу иш башталган күндөн тартып үч күндүк мөөнөткө, кол койдуруп алуу менен кызматкерлерге билдирилет. Кызматкерлердин талабы боюнча жумуш берүүчү ага аталган буйруктун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү.

2.2. Кесиптик бирлик жумуш берүүчү жана анын өкүлдөрү тарабынан эмгек мыйзамдарынын, эмгек укуктарынын ченемдерин камтыган башка ченемдик-укуктук актыларды сакташына, алардын жамааттык келишимдин шарттарын аткарышына коомдук көзөмөлдү жүзөгө ашырат.

3. Кызматкердин эмгегине акы төлөө

3.1. Тараптар милдеттенет:

- Квалификациясына жана кесиптик милдеттенмелери боюнча аткарылган ишине ылайык эмгек акысын жогорулатууга жана материалдык сыйлоого көмөк көрсөтө турган шарттарды түзүүгө;

- Кадрлык потенциалды чыңдоо боюнча зарыл чараларды көрүүгө, уюмдун беделин жогорулатууга көмөк көрсөтүүгө;
- Кызматкерлердин эмгек акысын КР Өкмөтүнүн токтомуна, Кызматкерлердин эмгек акысы жөнүндө Жобого, Кызматкерлерге кошумча акыны жана кошумча төлөөнү белгилөөнүн тартиби жөнүндө жана Сый акы берүү жөнүндө Жобого ылайык белгилөөгө;
- Кызматкерлерге эмгек акы төлөөнү КР Өкмөтүнүн 2011-жылдын 31-майындагы №270 токтомуна ылайык эмгек акы төлөө системасына ылайык жүргүзүүгө.

3.2. Мугалимдердин эмгек акысы мугалимдерди тарифдештирүү аркылуу белгиленет, ал:

- Окуу жылынын башталышында аныкталган жүккө негизделген эмгек акыны;
- Билим берүү процессине байланыштуу жана негизги милдеттенмелердин чөйрөсүнө кирбеген иштерди аткаруу үчүн кошумча акы төлөө;
- Сыйлоо фондунан сый акы берүү, ай сайын 10% чегинде дем берүүчү кошумча акы төлөнөт.

Жумуш берүүчү:

- Ар бир кызматкерге анын эмгек акысынын курамдык бөлүктөрү, жүргүзүлгөн кармап калуулардын өлчөмдөрү жана негиздемелери, о.э. төлөнүүгө тийиш болгон жалпы акчалай сумма жөнүндө кабарлоону камсыз кылат;
- КР Өкмөтүнүн 31.05.2011-ж. №270 токтомуна ылайык педагогикалык иш стажы үчүн кошумча акы: 5 жылдык педагогикалык иш стажы үчүн-10% өлчөмүндө, 10 жыл үчүн-20% өлчөмүндө, 15 жыл жана андан ашык жыл үчүн-30% өлчөмүндө төлөнөт.
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтомуна (19.12.2006-ж. №863), өзгөчө шарттарда иштегендердин кызматтык маяналарына карата кошумча акы белгилениши мүмкүн болгон иштердин типтүү тизмесине ылайык, информатика, химия сабактарынын мугалимдерине, химия кабинеттеринин лаборанттарына 15% кошумча төлөм белгилениши мүмкүн.
- Мектептин түрткү берүүчү эмгек акы фондусу кызматкерлердин арасында эмгектик катышуу коэффициентинин (ЭКК) – упайлардын негизинде бөлүштүрүлөт. ЭКК жамааттын ар бир мүчөсүнүн жеке салымына объективдүү баа берүүнү жана мектептин ишинин жалпы натыйжаларын чагылдырып турат.
- Жамаат тарабынан бекитилген «Сый акылар жана сыйлык берүү жөнүндө» жобого ылайык сыйлык берүүгө, материалдык жардам көрсөтүүгө жана кошумча акы белгилөөгө багытталышы мүмкүн болгон эмгек акы фондусун үнөмдөөдөн алынган каражаттарды бөлүштүрүү боюнча администрациянын, эксперттик кеңештин жана кесиптик бирликтин шайланма органынын биргелишкен чечимин камсыз кылууга милдеттенет.
- Кызматкерлердин эмгек акысынын өлчөмүн өз убагында жана туура аныктоо жана төлөп берүүчүн жетекчи жоопкерчилик тартат.

Кесиптик бирлик:

- Тарифтик-квалификациялык комиссиялардын ишине, мекеменин эмгек акы боюнча локалдуу ченемдик документтерин иштеп чыгууга катышат.
- Эмгек акы боюнча укуктук ченемдердин сакталышына, кызматкерлерге эмгек акынын өзубагында жана толук көлөмдө төлөнүшүнө, о.э. педагогикалык кызматкерлердин чыгармачыл салымы үчүн сый акыларды, сыйлыктарды бөлүштүрүүгө коомдук көзөмөлдү жүзөгө ашырат.

4. Иш мезгили жана эс алуу мезгили

4.1. Тараптар:

- Кызматкерлердин иш убактысы ички эмгек тартибинин эрежелери, эмгек келишиминин шарттары, кызматкерлердин кызматтык нускамалар жана аларга Устав тарабынан жүктөлгөн милдеттер менен аныкталат.
- Мекеменин жетекчи кызматкерлери, администрациялык-чарбалык, окутуучу-көмөкчү жана тейлөө персоналды үчүн жумуш күнүнүн узактыгы жумасына 8 саатка белгиленет.
- Мектептин педагогикалык кызматкерлери үчүн жумасына иш мезгилинин узактыгы окуу жүктөмүнөн ашпайт.
- Өргүүгө чыгаруунун кезектүүлүгү жумуш берүүчү тарабынан иштелип чыккан жана кесиптик бирлик менен макулдашылган графикке ылайык календарлык жыл башталганга чейин кеминде эки жума калганда аныкталат. Кызматкерге өргүүгө чыгышынын башталган мезгили жөнүндө өргүү башталганга чейин кеминде эки жума калганда кабарланууга тийиш. Кызматкерлер менен жумуш берүүчүнүн өз ара макулдашуусу боюнча акы төлөнүүчү өргүү эки бөлүккө бөлүнүшү мүмкүн. Кызматкерлерди өргүүдөн кайра чакырып алууга анын макулдугу менен гана жол берилет.
- **Эмгек акы сакталбаган өргүүгө чыгарууга КР Эмгек кодексинин 133-статьясында көрсөтүлгөн кызматкерлердин категориясы жазуу жүзүндөгү арызы менен үй бүлөдөгү шарттар жана башка жүйөөлүү себептер боюнча 1 жылга чейинки мөөнөткө эмгек акы сакталбаган өргүү берилет. Кызматкер ЭАСӨдө болгон мезгилде анын жумуш орду сакталат.**
- Эмгек тартибинин эрежелерин системалуу түрдө бузган же коомдук тартипти бузган кызматкерлерге эмгек ишинин натыйжалары боюнча сый акы төлөнбөйт, жыл бою кесиптик бирликтин бюджетинен жана фонддон материалдык жардам көрсөтүлбөйт.

Кесиптик бирлик:

- Ченемдик-укуктук документтерге жана ички эмгек тартибинин эрежелерине ылайык иш режимин белгилөөдө эмгектик укуктардын ченемдеринин сакталышына, иш мезгилин жана эс алуу мезгилин жөнгө салууга коомдук көзөмөлдү жүзөгө ашырат.

5. Кадрларды иш менен камсыз кылуу, кесиптик даярдоо жана кайра даярдоо

Кызматкерлердин кесиптик чеберчилигинин жана квалификациясынын өсүшүнө, чыгармачылык активдүүлүгүн жогорулатууга, ишкердик сапаттарын аныктоого, уюмдун ишин өркүндөтүүгө жана кызматкерлерди кызматы боюнча жылдырууга, о.э. ээлеген кызматына ылайык келишине түрткү берүү максатында, тараптар (аттестациялык-квалификациялык комиссия) Типтүү Жобону жана ар бир билим берүү мекемесинде ички аттестациялоодон өтүүгө тийиш болгон кызматтардын тизмесин иштеп чыгууга жана бекитүүгө милдеттенет (КР Эмгек кодексинин 197-ст.)

Жумуш берүүчү төмөндөгүлөрдү камсыз кылат:

- Усулдук секциялардын жетекчилеринин пикирлерин эске алуу менен, кызматкерлерди кесиптик даярдоонун, кайра даярдоонун жана квалификациясын жогорулатуунун формаларын, мекеменин өнүгүшүн жана сабактар боюнча вакансияларды эске алуу менен ар бир календарлык жылга зарыл болгон кесиптердин жана адистиктердин тизмесин аныктайт.
- Кеминде беш жылда бир жолу педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатат.
- Кызматкерлер өндүрүштөн ажыратуу менен квалификациясын жогорулатууга жиберилгенде, кызматкерлердин негизги иштеген жери боюнча иштеген ордун (кызматын) жана орточо эмгек акысын сактап калат. Эгерде кызматкер квалификациясын жогорулатуу үчүн башка шаарга, өлкөгө жиберилсе, иш сапарына жиберилүүчү адамдар үчүн каралган тартипте жана өлчөмдө иш сапарына кетүүчү чыгымдарды төлөп берет.
- Ишин жогорку, орто жана баштапкы кесиптик билим берүү мекемесинде ийгиликтүү окуу менен айкалыштырган, **КР Эмгек кодексинин 195-статьясында** каралган тартипте билим алган кызматкерлерге, алар окуусун бүткөндөн кийин иштөөсүн уланткан шартта кепилдиктерди жана компенсацияларды берет.

Кесиптик бирлик:

- Администрациянын кызматкерлерди иш менен камыз кылуу маселелерин, вакансияларды жабуу боюнча иштерине контролдук кылууну жүзөгө ашырат.

6. Эмгекти жана ден соолукту коргоо

Жумуш берүүчү:

- «Эмгекти коргоо жөнүндө», «Кесиптик бирликтер жөнүндө», «Билим берүү жөнүндө» жана «Мугалимдин статусу жөнүндө» КР мыйзамдарынын алкагында билим берүү мекемесинде эмгекти коргоонун ченемдерин жана эрежелерин сактоого.
- Жумуш орундарын аттестациялоо жүргүзүүгө жана анын натыйжалары боюнча кесиптик бирлик комитетинин пикирин эске алуу менен белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө эмгекти коргоо жана эмгек коопсуздугу боюнча иштерди жүзөгө ашырууга милдеттенет.
- Ишке кабыл алынган, о.э. башка ишке которулган кызматкерлердин бардыгы менен эмгекти коргоо, балдардын өмүрүн жана ден соолугун сактоо, иштерди аткаруунун коопсуз ыкмаларына жана жолдоруна окутууга, жабыр тарткандарга алгачкы жардам көрсөтүү боюнча окутуу жүргүзүүгө жана нускама берүүгө милдеттенет.
- Кызматкерлердин милдеттүү алдын-ала жана мезгил-мезгили менен медициналык кароодон өтүшүн камсыз кылууга милдеттенет.

Кесиптик бирлик комитети:

- Кесиптик бирликтин мүчөлөрү жана башка кызматкерлер үчүн спорттук –ден соолукту чыңдоочу иш-чараларды уюштурууга;
- Кызматкерлердин балдарынын ден соолугун чыңдоо боюнча иш жүргүзүүгө;
- КР мыйзамдарында ылайык кызматкерлердин эмгегин коргоо боюнча шарттарды жакшыртууга жана иш-чараларды өткөрүүгө коомдук көзөмөлдү жүзөгө ашырууга;
- Жумуш берүүчү менен эмгек жамаатынын атынан календарлык жылга эмгекти коргоо жана эмгек шарттарын түзүү боюнча макулдашуу түзүүгө;

7. Социалдык жеңилдиктер жана кепилдиктер

Тараптар:

Билим берүү кызматкерлерине төмөндөгү себептер боюнча акы төлөнүүчү бош күндөрдү берүүгө:

- кызматкерлер никеге турганда – 5 күн;
- балдары, ата-энеси, жубайы, жубайлар каза болгондо- 5 күн;
- пенсиялык куракка жеткенден кийин, биринчи жолу өз каалоосу менен бошоого кызматкерлерге, курагы боюнча мөөнөтүнөн мурда эмгектик пенсияга чыгуу укугуна ээ болгон кызматкерлерге тарифтик чендин (маянанын) өлчөмүндө материалдык акы төлөп берет.

7.1. Тараптар, кесиптик бирлик комитети:

- кесиптик бирликтин мүчөлөрүнө турак-жай ж.б. социалдык-тиричилик маселелери чечүүдө көмөк көрсөтөт;
- аларды даректүү социалдык колдоо көрсөтүү үчүн аз камсыз болгон, анын ичинде оорусу катуу кызматкерлер, жалгыз бой пенсионерлер ж.б. жөнүндө маалымдамалар банкын түзөт;
- социалдык камсыздандыруу каражаттарын чыгымдоого контролдукту жүзөгө ашырат, санаториялык дарылануу маселелерин чечүүдө көмөк көрсөтөт;

7.2. Кесиптик бирликтин бюджетинин каражаттарынан кесиптик бирликтин мүчөлөрүнө материалдык жардам көрсөтөт.

7.3. Кесиптик бирликтин мүчөлөрүнө социалдык-тиричилик маселелери боюнча укуктук консультацияларды берет, мыйзамдарга ылайык кызматкерлерге социалдык кепилдиктерди жана жеңилдиктерди берүүгө коомдук көзөмөлдү жүзөгө ашырат.

8. Тараптар биргелешип

- Кызматкерлердин турак-жай шарттарын жакшыртуу жөнүндө жогору турган органдарга өтүнүч менен кайрылышат.

-Социалдык камсыздандыруу боюнча комиссия менен биргелешип, социалдык камсыздандыруу боюнча каражаттардын чыгымдалышына контролдукту жүзөгө ашырышат.

-Социалдык камсыздандыруу боюнча комиссия менен биргелешип, мектептин кызматкерлеринин санаториялык дарыланышынын жана эс алышынын маселелерин чечишет.

- Социалдык камсыздандыруу боюнча комиссия менен биргелешип, мектептин кызматкерлерине жолдомолорду бөлүп берүү маселелерин чечишет.
- 12 жашка чейин 3 баланы тарбиялап жаткан энелердин эмгектик өргүүсүнө үч күн кошулат.
- Билим берүү системасында 25 жылдан ашык иштеген кызматкерге 3 күн кошулат.
- Кесиптик бирликтин активисттерине 3 күндүк кошумча өргүү берилет.

9. Пенсия менен камсыз кылуу

9.1. “Мамлекеттик пенсиялык камсыздандыруу системасындагы жеке (персонификацияланган) эсеп жөнүндө” мыйзамга ылайык жумуш берүүчү ушул мыйзамда аныкталган камсыздандырылган адамдар жөнүндө маалымдамаларды КР Пенсиялык фондунун органдарына берүүгө милдеттүү. Мектепте иштеген, камсыздандырылган адамдарга маалымдамалардын түшүшүнө жараша жеке (персонификацияланган) эсепке алуу үчүн КР Пенсиялык фондунун органына берилген маалыматтар жөнүндө кабарлоого милдеттүү.

10. Кесиптик иштин кепилдиктери

10.1. Тараптар:

- Ченемдештирүүнүн жана эмгек акынын, материалдык түрткү берүүнүн, иш режиминин шарттарын белгилөөгө жана өзгөртүүгө тиешелүү чечимдер жумуш берүүчү жана жетекчи тарабынан шайланган кесиптик бирлик органынын пикирин эске алуу менен кабыл алынат.
- Жумуш берүүчү кесиптик бирлик органдарынын жазуу жүзүндөгү макулдугу менен жайкы эс алуу, санаторияларда ден соолукту чыңдоо үчүн жолдомолор менен камсыз кылат.
- Баштапкы кесиптик бирлик уюмунун шайланма органдары менен макулдашуу боюнча эсептелген кызматкерлер менен эмгек келишимин бузуу;
- өргүүгө чыгаруунун кезектүүлүгү;
- ички эмгек тартибинин эрежелерин бекитүү;
- эмгек коргоо боюнча комиссияларды түзүү;
- сменалуулуктун графигин, окуунун, сабактардын расписаниесин белгилөө эмгектин зыяндуу ж.б. өзгөчө шарттары үчүн кошумча акынын өлчөмдөрүн белгилөө;
- кызматкерлердин кесиптик даярдыгынын, кайра даярдоонун жана квалификациясын жогорулатуунун формаларын аныктоо;
- кызматкерлердин жамааттык келишиминде каралган социалдык-эмгектик укуктарына тиешеси бар башка маселелер каралат.

11. Жамааттык келишимдин аткарылышына контролдук жүргүзүү, тараптардын жоопкерчилиги

Тараптар:

- Жумуш берүүчү жамааттык келишимдерге кол коюлгандан кийин 7 күндүн ичинде аны билим берүү жана илим кызматкерлеринин кесиптик бирлигинин шаардык комитетине каттоого берет.
  - Жамааттык келишимдин жоболорунун аткарылышынын жүрүшү жөнүндө кызматкерлердин жалпы чогулушунда (сентябрь, февраль) отчет берилет.
  - Жамааттык келишим колдонулуп жаткан мезгилде келип чыккан, аны аткарууга байланыштуу чыр-чатактарды карайт.
  - Жеке жана жамааттык эмгек талаштарын чечүүнүн мыйзамдарда белгиленген тартибин сакташат, чыр-чатактардын келип чыгышына алып келиши мүмкүн болгон учурларды четтетүү үчүн бардык мүмкүнчүлүктөрдү пайдаланат.
  - Жамааттык келишим бузулган же аткарылбаган учурда, күнөөлүү адамдар мыйзамдарда белгиленген тартипте жоопкерчилик тартат.
- Жамааттык келишимге ички тартиптин эрежелери, Эмгекти коргоо жана техникалык коопсуздук боюнча макулдашуу тиркелет.

Каракол шаарындагы №3 гимназия
мектебинин директору Тавалды к Э.
« 03 » 03 2022 -ж.

№3 гимназия мектебинин ПКнын төрайымы
Худайбердиева
« 03 » 03 2022 -ж.

Жамааттык келишим билим берүү
кызматкеринин каракол шаардык
профсоюз комитетинде
« 03 » 03 2022 ж. катталды.

ШПКнын төрайымы Касымалиева Ж. У.